

Įvertinti ir prognozuoti šių invazinių bestuburių gyvūnų rūšių – kietasārvis šoniplaukos (*Pontogammarus robustoides*), ežerinės mizidės (*Paramysis lacustris*) – paplitimo ir gausumo parametrus bei jų pokyčius

Lietuvoje rasta nauja svetimkraštė šoniplaukų rūšis – gauruotoji šoniplauka *Dikerogammarus villosus*. Ši ekologiškai agresyvi šoniplauka rasta Pajūrio Šventosios žiotyse; atkeliavo ji per Baltijos jūrą su mažaisiais laivais. Patvirtintas raudonosios mizidės *Hemimysis anomala* ilgalaikis buvimas gamtinėse upių buveinėse. Rūšis rasta Minijos žemupyje. Šiuo metu

Lietuvos vidaus vandenyse (be Kuršių marių) gyvena 18 svetimkraščių makrobestuburių rūšių – viena medūzų, tris moliuskų ir keturiolika vėžiagyvių rūšių. Plačiausiai tarp svetimkraščių perakaridų paplitusios ežerinė mizidė ir kietasārvis šoniplauka. Duomenys rodo, kad šių svetimkraščių vėžiagyvių rūšių aktyvus plitimas vidaus vandenyse tęsiasi. Tarp vėžių plačiausiai Lietuvoje paplitęs rainuotasis vėžys. Šio vėžio paplitimas sparčiai didėja dėl natūralaus plitimo vandentakiais ir neteisėtų introdukcijų. Šiuo metu svarbiausi plitimo vektoriai yra natūralus (antrinis) plitimas, neteisėtos introdukcijos ir laivininkystė. Tikėtinos naujos svetimkraščių rūšių invazijos. Duotos svetimkraščių perakaridų plitimo Nemune ir jo baseine prognozės. Įvertintas svetimkraščių rainuotojo ir žymėtojo vėžių paplitimas, aptartos šių vėžių plitimo prognozės ir grėsmės plačiažnypliam vėžiui. Aptarti invazinių rūšių poveikiai autochtoninei faunai bei EB svarbos rūšims ir jų buveinėms. Duotos rekomendacijos svetimkraščių makrobestuburių rūšių stebėsenai Lietuvos vidaus vandenyse. Siūloma svetimkraščių rūšių stebėseną integruoti į paviršinių vandenų būklės stebėsenos sistemą. Svetimkraščių vandens rūšių stebėsenos sistema turėtų susidėti iš trijų dalių – reguliarios invazijoms jautrių (svarbių) vietų stebėsenos, periodinių svetimkraščių rūšių paplitimo Lietuvoje įvertinimų ir tiriamųjų stebėjimų skirtų iškilusių dėl biologinių invazijų gamtosauginių problemų sprendimui.